

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy ČR k Návrhu změn v systému investičních pobídek
Č. J.	GŘ/54/SHP/2017
DATUM ZPRACOVÁNÍ	14. srpna. 2017
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Šebesta
TELEFON	225 279 201
E-MAIL	jsebesta@spcr.cz

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

Svaz průmyslu a dopravy ČR usiluje o revizi stávajícího systému investičních pobídek za účelem podpory investic s tzv. vyšší přidanou hodnotou, které pomohou významnějšímu rozvoji českého průmyslu a celé ekonomiky. Potřebné je podpořit zejména rozvoj stávajících investorů, tj. modernizaci současné výroby, zavádění nových technologií apod. Ve své základní pozici (http://www.spcr.cz/images/Pozice_Svazu_ke_Zruseni_IP_FIN.pdf) reagující na veřejnou diskusi nad existencí a dalším směřování systému pobídek Svaz zdůvodňuje nevhodnost případných úvah o zrušení a zároveň zdůrazňuje nutnost revize systému s ohledem na reálný vývoj a záměry ČR. Podpora investic samozřejmě není primárně o systému pobídek, ale o vytváření celkového prostředí a Svaz nadále uplatňuje požadavky v klíčových oblastech nezbytných pro atraktivitu investičního prostředí v ČR s dlouhodobým přínosem pro ekonomiku (stav dopravní infrastruktury, povolovací procesy, podpora aplikovaného výzkumu, vysokorychlostní sítě, systém vzdělávání apod.).

Svaz vítá snahu o věcný záměr a deklaraci výše uvedených cílů, stejně tak zástupci Svazu měli možnost věcné diskuse realizované v rámci pracovních setkání kulatých stolů s dalšími experty pořádaných MPO a CzechInvestem. Řada našich připomínek je tak i podpůrných.

Ke změnám v ekonomice dochází například i v souvislosti s trendem Průmyslu 4.0 a jedním z klíčových prvků pro rozvoj investic je změna systému vzdělávání a zajištění dostatečného množství kvalifikovaných, technicky a komplexně uvažujících pracovníků, kteří budou moci v nových systémech a dle nových postupů pracovat a kteří tím zvýší atraktivnost pro investice na území ČR pro výrobu s vyšší přidanou hodnotou. Další podmínky pro posílení investic pro strukturální posun hospodářství souvisí s vyšším stupněm propojení výzkumné sféry s aplikační.

Dle názoru Svazu průmyslu a dopravy ČR je podmínění podpory plošně vznikem pracovních míst za současné situace na trhu práce nejen kontroverzní, ale i bezpředmětné. Investiční podpora by i dle názoru vlády měla směřovat do míst s vyšší přidanou hodnotou, být flexibilní a podporovat modernizaci hospodářství a konkurenceschopnost. Musí dojít k přesunu vymezení pobídky od počtu zaměstnanců směrem k přidané hodnotě, protože modernizace výroby nemusí nutně souviset s vytvořením nových míst.

Definice strategické investice, kde hlavním kritériem je počet vytvořených pracovních míst je v současné době překonána a nemusí tak naplňovat cíle uvedené výše. Bod 3 kapitoly B předloženého materiálu by měl proto

prioritizovat kvalitu investice, jak je uvedeno v druhé polovině prvního odstavce tohoto bodu. Právě definovaný soubor kritérií vidíme jako základní parametr při výběru požadovaných investic s „nejvyšší přidanou hodnotou“ umožňujících dlouhodobě ekonomiku růstově posunout. Vítáme, že se materiál v některých svých částech o definici parametrů snaží a zároveň si uvědomujeme složitost vymezení vyhodnocení „vyšší přidané hodnoty“ pro tyto účely.

Předložené základní teze revize systému investičních pobídek, jako například podpora investic s vyšší přidanou hodnotou či v určitém smyslu přednostní podpora hospodářsky problémových regionů, jsou v souladu s postoji Svazu. Svaz na druhou stranu zásadně odmítá uvažovanou podmínku reinvestování zisku, která je ve skutečnosti kontraproduktivní a ekonomicky či z podstaty nelogická.

Svaz vítá a plně podporuje řadu dílčích upřesnění či pozitivních úprav, které jsou v souladu a reagují na dlouhodobě Svazem prezentované a uplatňované náměty/doporučení/připomínky, jako například navrhované úpravy v části E spojené se zaměstnáváním pracovníků.

KONKRÉTNÍ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

Připomínka č. 1 - ke kap. A (Vyšší přidaná hodnota – nevýrobní činnosti)

Navrhujeme snížit limit minimálního počtu nově vytvořených pracovních míst u strategických technologických center ze současných 100 na 70 pracovních míst.

Odůvodnění:

Svaz vítá a podporuje navržené změny podpory pro technologická centra (TC) a centra strategických služeb (tj. zvýšení podpory pro strategická technologická centra až na 20 % způsobilých nákladů, počítání pracovních míst podle území obce). Dle Svazu je zvýšená podpora technologických center přesně tím způsobem, který je vhodný pro modernizaci českého hospodářství. Nicméně do dnešní doby bylo podpořeno pouze 7 technologických center, přičemž pouze u těch strategických lze získat přímou finanční podporu. Vznik strategických TC je limitován potřebou vytvoření 100 nových pracovních míst.

Připomínka č. 2 - ke kap. B, bodu 1 (Nastavení minimální mzdy ve výrobě a podmínky vyššího vzdělání)

Podmínka vyšší přidané hodnoty investic ve výrobě by měla být doplněna např. bonifikační maticí, která by zahrнула širší spektrum faktorů oproti faktorům navrženým materiálem - např. podíl výdajů na výzkum a vývoj, spolupráce s výzkumnými pracovišti/vysokými školami, fáze výroby, použití Key Enabling Technologies apod.

Odůvodnění:

Svaz si uvědomuje složitost vymezení konkrétní měřitelné a exaktně vymezené, transparentní a objektivní veličiny pro měření přidané hodnoty pro účely zákona o investičních pobídkách. Řada potenciálních kritérií skutečně naráží na „realitu praxe“. Nicméně, dle Svazu zavedení podmínky minimálních vyplácených mezd není podmínkou plně zaručující podporu vždy pouze investic s vyšší přidanou hodnotou, tedy jednoho z hlavních cílů revize. U případného zavádění podmínky minimálního podílu zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním může vzniknout snaha splňovat tuto podmínku pouze formálně, přičemž samotné vysokoškolské vzdělání nezaručuje vznik investic s vyšší přidanou hodnotou a vyšší výdaje do výzkumu a vývoje.

Přípomínka č. 3 - ke kap. B, bodu 2 (Stanovení podmínky reinvestice zisku po zdanění)

Požadujeme vypustit uvažované stanovení podmínky reinvestice zisku po zdanění. Jedná se o podmínku věcně i ekonomicky ze své podstaty i s ohledem na deklarované záměry této podmínky zbytečnou a spíše kontraproduktivní, opomíjející základní data a komplexní souvislosti.

Odůvodnění:

Svaz zásadně nesouhlasí s podmínkou reinvestice zisku. K tomu níže přikládáme několik argumentů.

- a. Návrh opomíjí základní ekonomickou logiku a základní rozdíl mezi veličinami zisk a ziskovost a principy investičního rozhodování.
- b. Přestože investoři v naprosté většině splňují navrhovaný limit reinvestování zisků (čímž se tento limit stává zbytným a bezpředmětným – není třeba vyžadovat zákonem něco, co se dlouhodobě naplňuje), zavedením takové podmínky povinných reinvestic v jakékoliv výši se sankční vymahatelností může odradit investory (české i zahraniční) od investičních záměrů v České republice. Investoři v praxi dobrovolně a přirozeně reinvestují své zisky, což dokazují dosavadní zkušenosti. Při uvalení podmínky reinvestice ale investor ztrácí určitou flexibilitu a možnost reagovat na nenadálé situace. Investor při prvotním rozhodování umístění investice kalkuluje s **rizikem, ziskovostí, návratností** a dalšími atributy, které se při vynucených a povinných reinvesticích mění. Nejvíce by touto podmínkou byly ohroženy relativně rizikovější investice, u kterých by se zásadně změnil atribut návratnosti a mezi které patří zejména investice s vyšší přidanou hodnotou (investice s vyšší přidanou hodnotou přináší vyšší zisky, ale jsou také z podstaty složitější na realizaci). Firmy mezi sebou v řadě oblastí v tržním prostředí soutěží mezinárodně a investiční rozhodování je komplexem faktorů, dodáním byť jen potenciálně rizikového faktoru formou povinnosti (přestože v praxi je tato podmínka více než naplňována) pak může mít při finálním rozhodování demotivační funkci. Opatření tak jde naprosto proti deklarovaným záměrům materiálu a proti politice vlády, která se snaží podpořit různými programy investice do výzkumu a vývoje, aplikovaného výzkumu a modernizace a změny struktury českého hospodářství. Pro podporu reinvestic musí být zvolen jiný způsob. Opatření je ve svém důsledku kontraproduktivní, přispěje k odlivu investic s vyšší přidanou hodnotou, a proto musí býti zrušeno.
- c. Zavedení podmínky reinvestice sankční způsobem by pouze snížilo atraktivitu investování v České republice ve srovnání s okolními státy, zejména s Polskem, Slovenskem a Maďarskem, do kterých by pak směřovali investice na modernizaci průmyslu a investice s vyšší přidanou hodnotou obecně, které se přitom snaží česká vláda podpořit. Podmínka reinvestice v jakékoliv výši pouze může odradit investory a zásadně zhoršuje investiční prostředí v České republice. Podmínka je z pohledu zahraničního srovnání naprosto ojedinělá a nesystémová.
- d. Takové opatření nebylo dohodnuto s Ministerstvem financí, které dokáže posoudit vhodnost a rizika takového opatření (arbitráže) a jehož zástupci opakovaně upozorňovali na problematiku dokazování splnění podmínky a negativní efekty pro investory. Její věcný ekonomický efekt může být na základě zde uvedených argumentů pouze opačný.

- e. Někdy uváděný argument odlivu zisků a transferových cen nemá ekonomické opodstatnění s ohledem na povahu a logiku fungování nejčastějšího druhu pobídky ve formě slevy na dani.
- f. Analýza odlivu zisků Úřadu vlády ČR, na které je založena podmínka reinvestice, nebrala v potaz investice před rokem 1999, v tomto období přitom docházelo k největším přímým zahraničním investicím, což zásadně mění prezentované závěry analýzy. Z analýzy ale naopak vyplývá fakt (který předložený materiál zásadně ignoruje), že zpracovatelský průmysl vychází z porovnání odlivu zisků jako nejlepší a k nadměrnému odlivu zisků v odvětví nedochází. Samotní autoři analýzy na jednání Kulatého stolu k investičním pobídkám dne 9. května 2017 uvedli, že zamýšlená podmínka reinvestice v tomto případě pravděpodobně odradí od investic s vyšší přidanou hodnotou, proto není vhodná a vůbec nebyla jejich materiálem zamýšlená. Nad nevhodností opatření panovala široká shoda na odborných kulatých stolech při přípravě věcného záměru a žádná ze stran podmínku reinvestice nepodpořila.
- g. Považujeme tuto podmínku pouze za politické doplnění, které nevede ani k cíli věcného záměru (tj. k podpoře investic s vyšší přidanou hodnotou), ale ani k vyšší míře reinvestic v ČR.
- h. Diskuse nad možnostmi bonifikace pro případné další investice v budoucnu, které se některé výše uvedené negativní dopady netýkají, s sebou nese také řadu otázek, které materiál nezohledňuje (diskriminace stávajících investorů doposud nečerpající pobídky apod.)

Přípomínka č. 4 - ke kap. B, bodu 4 (Zvyšování energetické účinnosti)

Svaz požaduje další diskusi ke zvažovaným podmínkám, které by měly zajistit snižování energetické náročnosti technologických a výrobních procesů.

Odůvodnění:

K této části je třeba další diskuse. V návrhu změn systému investičních pobídek by měla být již alespoň naznačena představa způsobu dosahování energetických úspor, požadovaných typů opatření, limitů apod., aby mohla již v předstihu začít debata nad případnými možnostmi. Nastavení podmínek by nemělo být limitující pro perspektivní obory přinášející vysokou přidanou hodnotu a hi-tech produkty, jejichž výroba může být sice energeticky náročná, ale jejichž zavádění a používání může mít pozitivní dopady na životní prostředí. Dále určitá výroba může svou energetickou spotřebu zajistit z vlastních ekologických zdrojů.

Přípomínka č. 5 - ke kap. C, bodu 2 (Podpora v regionech s vysokou mírou nezaměstnanosti)

Svaz podporuje omezení hmotné podpory vytváření pracovních míst pouze na oblasti s relativně a zároveň absolutně vysokou mírou nezaměstnanosti.

Odůvodnění:

Podpora vytváření pracovních míst by za dnešní situace, kdy je současná míra nezaměstnanosti nižší než přirozená míra nezaměstnanosti ČR, měla být omezena pouze na regiony, které mají zásadní problémy s nezaměstnaností.

Připomínka č. 6 - ke kap. E (Odstranění některých překážek)

Svaz podporuje navržená opatření v kapitole E (částečné úvazky, dlouhodobě pobývajícím rezidentům, omezení lhůty pro zachování nových pracovních míst). Opatření reagují na dlouhodobě diskutované nedostatky.

Odůvodnění:

Zavedením možnosti zaměstnávání pracovníků na částečné úvazky a zaměstnávání dlouhodobých rezidentů by bylo umožněno reagovat na požadavky zaměstnanců i zaměstnavatelů a zvýšit flexibilitu zaměstnávání. Omezením lhůty pro zachování nových pracovních míst na 5 let by se odstranila absurdní situace, kdy investor i v dlouhém časovém horizontu nemůže redukovat počet pracovních míst, který je například způsoben zaváděním moderních způsobů výroby, technologií, robotizací apod. a tím je tak přímo bráněno zvyšování přidané hodnoty výroby. Navíc je změna v souladu s evropskými pravidly, kde ČR šla původně nad rámec požadavků EU, a dojde k odstranění tzv. gold-platingu.

Připomínka č. 7 – ke kap. E (Odstranění některých překážek – Zvážit možnost posílení role nařízení vlády)

Kapitola E obsahuje odstavec 3 „Zvážit možnost posílení role nařízení vlády v rámci systému investičních pobídek“, kde je uvedeno „*Např. v období nízké nezaměstnanosti by mohla být podmínka vytváření nových pracovních míst ve výrobě snížena na minimum, event. zcela vypuštěna*“. Svaz výše zmíněný text vyznačený kurzívou plně podporuje.

Připomínka č. 8

Svaz požaduje informaci, zda dříve uvažované rozpracování strategie (marketingové) na lákání vhodných investičních projektů s vyšší přidanou hodnotou, které by mohlo sloužit jako doplněk změny systému investičních podmínek, bude realizováno.